

ALEX MICHAELIDES

Η ΣΙΩΠΗΛΗ ΑΣΘΕΝΗΣ

μετάφραση
Κλαίρη Παπαμιχαήλ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΠΤΡΑ

Για τους γονείς μου

Αμίλητη όμως στέκει· ποιος ο λόγος;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, *ΑΛΚΗΣΤΙΣ*
μτφρ. Θρασύβουλος Σταύρου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΑΛΙΣΙΑ ΜΠΕΡΕΝΣΟΝ

14 Ιουλίου

ΔΕΝ ΞΕΡΩ ΓΙΑΤΙ ΓΡΑΦΩ ΕΔΩ.

Δεν είναι αλήθεια. Ίσως ξέρω κι απλώς δεν θέλω να το παραδεχτώ στον εαυτό μου.

Δεν ξέρω καν πώς να το πω – αυτό που γράφω. Μου φαίνεται κάπως επιτηδευμένο να το αποκαλέσω ημερολόγιο. Άλλωστε, δεν έχω και τίποτα να πω. Η Άννα Φρανκ κρατούσε ημερολόγιο, ή ο Σάμιουελ Πιπς – όχι κάποιος σαν εμένα. Αν το ονομάσω «αρχείο», ακούγεται υπερβολικά ακαδημαϊκό. Δες και θα πρέπει να γράφω κάθε μέρα, και δεν θέλω – αν γίνει αγγαρεία, δεν πρόκειται ποτέ να το συνεχίσω.

Ίσως να μην το πω τίποτε απολύτως. Κάτι ανώνυμο όπου γράφω περιστασιακά. Αυτό μ' αρέσει περισσότερο. Μόλις δώσεις όνομα σε κάτι, παύεις να το βλέπεις στο σύνολό του, ή για ποιο λόγο έχει σημασία. Εστιάζεις στη λέξη που, στην πραγματικότητα, είναι το πιο μικροσκοπικό κομμάτι, η κορφή ενός παγόβουνου. Ποτέ μου δεν ένιωθα τόσο άνετα με τις λέξεις – σκέφτομαι πάντα με εικόνες, εκφράζομαι με πίνακες–, οπότε δεν θα άρχιζα να γράφω εδώ αν δεν ήταν ο Γκάμπριελ.

Τον τελευταίο καιρό με πιάνει κατάθλιψη για μερικά πράγματα. Είχα την εντύπωση ότι το έκρυβα καλά, εκείνος

ὁμως το παρατήρησε – φυσικό ήταν, παρατηρεί τα πάντα. Με ρώτησε πώς πάει ο πίνακας – του απάντησα πως δεν πάει. Μου ἔφερε ἕνα ποτήρι κρασί και κάθισα στο τραπέζι της κουζίνας ὅσο εκείνος μαγείρευε.

Μου ἀρέσει να παρακολουθῶ τον Γκάμπριελ να κινεῖται μέσα στην κουζίνα. Εἶναι χαριτωμένος μάγειρας – κομψός, οργανωμένος, με κινήσεις σχεδόν χορευτικές. Ὅχι σαν εμένα. Εγὼ τα κάνω πάντα χάλια.

«Μίλησέ μου», εἶπε.

«Δεν ἔχω τίποτα να πω. Απλῶς μερικές φορές το μυαλό μου κολλάει ἀπίστευτα. Νιώθω σαν να τσαλαβουτᾶω μέσα στη λάσπη».

«Γιατί δεν δοκιμάζεις να τα γράφεις αυτά τα πράγματα; Σαν να κρατᾶς ἀρχεῖο; Μπορεῖ να σε βοηθήσει».

«Ναι, γιατί ὄχι. Θα το δοκιμάσω».

«Μην το λες απλῶς, ἀγάπη μου. Κάν' το».

«Εντάξει».

Συνέχισε να με πιέζει, ἀλλά εγὼ δεν ἔκανα τίποτα. Κι ἔτσι, λίγες μέρες ἀργότερα, μου ἔδωσε αὐτὸ το βιβλιαράκι για να γράφω. Ἐχει μαύρο δερμάτινο εξώφυλλο και χοντρές λευκές σελίδες, ἀδειες. Χάιδεψα με την παλάμη μου την πρώτη σελίδα, νιώθοντας πόσο λεία εἶναι – κι ἔπειτα ἔξυσα το μολύβι μου και ξεκίνησα.

Και φυσικά εἶχε δίκιο. Αισθάνομαι ἤδη καλύτερα – το να γράφω ἐδῶ εἶναι ἕνα ξέσπασμα, μια διέξοδος, ἕνα μέρος για να εκφράζομαι. Κάπως σαν ψυχοθεραπεία, υποθέτω.

Ὁ Γκάμπριελ δεν το εἶπε καθαρά, μα καταλάβαινα ὅτι ανησυχεῖ για μένα. Κι αν θέλω να εἶμαι εὐλικρινής –και καλά θα κάνω να εἶμαι–, ο πραγματικός λόγος που συμφώνησα να κρατᾶω ἡμερολόγιο ήταν για να τον καθησυχάσω, να

αποδείξω πως είμαι εντάξει. Δεν αντέχω στη σκέψη ότι ανησυχεί για μένα. Δεν θέλω ποτέ να τον φέρω σε απελπισία, ή να τον κάνω δυστυχισμένο, ή να του προκαλέσω πόνο. Τον αγαπώ τόσο πολύ. Είναι δίχως αμφιβολία ο έρωτας της ζωής μου. Τον αγαπώ τόσο ολοκληρωτικά και απόλυτα, που μερικές φορές αυτή η αγάπη απειλεί να με καταβάλλει. Σκέφτομαι συχνά...

Όχι. Δεν θα γράψω γι' αυτό.

Εδώ θα καταγράψω χαρούμενες ιδέες και εικόνες που με εμπνέουν καλλιτεχνικά, πράγματα που έχουν δημιουργική επίδραση επάνω μου. Θα γράφω μονάχα θετικές, ευτυχισμένες, φυσιολογικές σκέψεις.

Οι παρανοϊκές σκέψεις δεν επιτρέπονται.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Αυτός που έχει μάτια για να βλέπει και αφτιά για να ακούει ίσως πείσει τον εαυτό του πως κανένας θνητός δεν μπορεί να κρατήσει μυστικό. Αν τα χείλη του παραμένουν σιωπηλά, φλυαρεί με τα ακροδάχτυλά του· η προδοσία στάζει από κάθε πόρο του κορμιού του.

Ζίγκμουντ Φρόιντ,
Εισαγωγή στην Ψυχανάλυση

Η ΑΛΙΣΙΑ ΜΠΕΡΕΝΣΟΝ ήταν τριάντα τριών ετών όταν σκότωσε τον άντρα της.

Ήταν επτά χρόνια παντρεμένοι. Ήταν και οι δύο καλλιτέχνες – η Αλίσια ζωγράφος και ο Γκάμπριελ πασιγνώστος φωτογράφος μόδας. Είχε ένα χαρακτηριστικό σπιλ: μισόγυμνες, λιμασμένες γυναίκες φωτογραφημένες από περίεργες γωνίες που δεν τις κολάκευαν. Μετά τον θάνατό του, η τιμή των φωτογραφιών του αυξήθηκε αστρονομικά. Για να είμαι ειλικρινής, εμένα τα έργα του μου φαίνονται κοινότοπα και ρηχά. Δεν έχει τίποτε από τη βαθιά ποιότητα που αποπνέουν οι καλύτεροι πίνακες της Αλίσια. Δεν ξέρω, φυσικά, αρκετά περί τέχνης ώστε να αποφανθώ αν η δουλειά της Αλίσια Μπέρενσον θα αντέξει στον χρόνο. Το ταλέντο της θα επισκιάζεται πάντοτε από την κακή της φήμη, οπότε είναι δύσκολο να είναι κανείς αντικειμενικός. Και ενδέχεται κάλλιστα να με κατηγορήσετε για προκατάληψη. Το μόνο που μπορώ να προσφέρω είναι η γνώμη μου, αν έχει οποιαδήποτε αξία. Και για μένα, η Αλίσια ήταν μια ιδιοφυΐα. Πέρα από τις τεχνικές δεξιότητές της, οι πίνακές της έχουν την παράξενη ικανότητα να αιχμαλωτίζουν την προσοχή σου –αρπάζοντάς σε σχεδόν απ’ τον λαϊμό– και να την κρατάνε σαν μέγγενη.

Ο Γκάμπριελ Μπέρενσον δολοφονήθηκε πριν από έξι χρόνια. Ήταν σαράντα τεσσάρων ετών. Δολοφονήθηκε στις 25 Αυγούστου – ίσως θυμάστε πως ήταν ένα ασυνήθιστα ζεστό καλοκαίρι, με μερικές από τις υψηλότερες θερμοκρασίες που καταγράφηκαν ποτέ. Η μέρα που πέθανε υπήρξε η πιο ζεστή του χρόνου.

Την τελευταία μέρα της ζωής του, ο Γκάμπριελ σηκώθηκε νωρίς. Ένα αυτοκίνητο ήρθε και τον πήρε στις 5.15 π.μ. από το σπίτι όπου έμενε με την Αλίσια στο βορειοδυτικό Λονδίνο, στις παρυφές του Χάμστεντ Χιθ, και τον πήγε στο σημείο της φωτογράφισης στο Σόρντιτς. Πέρασε όλη τη μέρα φωτογραφίζοντας μοντέλα πάνω σε μια στέγη για τη *Vogue*.

Δεν γνωρίζουμε πολλά για τις κινήσεις της Αλίσια. Προετοιμαζόταν για την επικείμενη έκθεσή της και είχε μείνει πίσω στη δουλειά της. Το πιο πιθανό είναι πως πέρασε τη μέρα ζωγραφίζοντας στο κιόσκι στην άκρη του κήπου, που είχε μετατρέψει πρόσφατα σε ατελιέ. Τελικά, η φωτογράφιση του Γκάμπριελ κράτησε μέχρι αργά και δεν τον έφεραν στο σπίτι παρά στις 11 μ.μ.

Μισή ώρα αργότερα, η γειτόνισά τους, η Μπάρμπι Χέλμαν, άκουσε κάμποσους πυροβολισμούς. Η Μπάρμπι τηλεφώνησε στην αστυνομία κι ένα περιπολικό ξεκίνησε στις 11.35 μ.μ. από το αστυνομικό τμήμα του Χέιβερστοκ Χιλ. Έφτασε στο σπίτι των Μπέρενσον σε λιγότερο από τρία λεπτά.

Η εξόπλωση ήταν ανοιχτή. Το σπίτι ήταν βυθισμένο στο σκοτάδι· κανένας από τους διακόπτες για τα φώτα δεν λειτουργούσε. Οι αστυνομικοί διέσχισαν το χολ και μπήκαν στο σαλόνι. Φώτισαν το δωμάτιο με τις διακεκομμένες δέσμες των φακών τους. Ανακάλυψαν την Αλίσια να στέκεται δίπλα

στο τζάκι. Το λευκό φόρεμά της φάνταζε σαν φάντασμα στο φως των φακών. Έμοιαζε να μην αντιλαμβάνεται την παρουσία των αστυνομικών. Ήταν ασάλευτη, κοκαλωμένη –ένα άγαλμα σκαλισμένο πάνω σε πάγο–, με μια περιεργή, φοβισμένη έκφραση στο πρόσωπό της, λες και αντιμετώπιζε έναν αόρατο τρόμο.

Ένα όπλο ήταν πεταμένο στο πάτωμα. Δίπλα του, μέσα στις σκιές, καθόταν ακίνητος ο Γκάμπριελ, δεμένος σε μια καρέκλα. Οι αστράγαλοι και οι καρποί του ήταν τυλιγμένοι με σύρμα. Στην αρχή, οι αστυνομικοί νόμισαν ότι ζούσε. Το κεφάλι του έγερνε ελαφρά στο πλάι, σαν να είχε χάσει τις αισθήσεις του. Έπειτα μια ακτίνα φωτός αποκάλυψε ότι ο Γκάμπριελ είχε πυροβοληθεί κάμποσες φορές στο πρόσωπο. Τα γοητευτικά χαρακτηριστικά του είχαν χαθεί για πάντα και στη θέση τους υπήρχε ένα καφαλισμένο, μαυρισμένο, ματωμένο χάος. Ο τοίχος πίσω του ήταν πιτσιλισμένος με κομμάτια από το κρανίο του, μυαλά, μαλλιά – και αίμα.

Αίμα υπήρχε παντού – πάνω στους τοίχους, σκούρα ρυακια που κυλούσαν σ' όλο το πάτωμα, στα νερά του ξύλινου παρκέ. Οι αστυνομικοί υπέθεσαν ότι ήταν το αίμα του Γκάμπριελ. Μα η ποσότητα ήταν υπερβολικά μεγάλη. Και τότε κάτι γυάλισε στο φως των φακών – ένα μαχαίρι κειτόταν στο πάτωμα, δίπλα στα πόδια της Αλίσια. Άλλη μια δέσμη φωτός φανέρωσε το αίμα πάνω στο λευκό φουστάνι της. Ο ένας αστυνομικός την άρπαξε από τα μπράτσα και τα κράτησε στο φως. Στους καρπούς της είδε βαθιά κοψίματα στις φλέβες – ήταν φρέσκα κι αιμορραγούσαν άσχημα.

Η Αλίσια αντιστάθηκε άγρια στις προσπάθειες να της σώσουν τη ζωή: χρειάστηκαν τρεις αστυνομικοί για να την ακινητοποιήσουν. Μεταφέρθηκε στο Ρόγιαλ Φρι Χόσπιταλ,

που απείχε λίγα λεπτά από κει. Στη διαδρομή κατέρρευσε και λιποθύμησε. Είχε χάσει πολύ αίμα· όμως επέζησε.

Την επόμενη μέρα, βρισκόταν ξαπλωμένη σ' έναν μονόκλινο θάλαμο του νοσοκομείου. Η αστυνομία την ανέκρινε παρουσία του δικηγόρου της. Η Αλίσια ήταν αμίλητη σε όλη τη διάρκεια της ανάκρισης. Τα χείλη της ήταν ωχρά, άψυχα· σάλευαν κάθε τόσο, μα δεν σχημάτιζαν καμία λέξη, δεν έβγαζαν κανέναν ήχο. Δεν απάντησε σε καμιά ερώτηση. Δεν μπορούσε, δεν ήθελε να μιλήσει. Ούτε είπε κουβέντα όταν της απήγγειλαν κατηγορία για τον φόνο του Γκάμπριελ. Παρέμεινε σιωπηλή όταν τη συνέλαβαν, αρνούμενη να ομολογήσει την ενοχή της ή να δηλώσει την αθωότητά της.

Η Αλίσια δεν ξαναμίλησε ποτέ.

Η διαρκής σιωπή της μετέτρεψε αυτή την ιστορία από μια συνηθισμένη οικογενειακή τραγωδία σε κάτι πολύ σοβαρότερο: σ' ένα μυστήριο, ένα αίνιγμα που πρωταγωνίστησε στους τίτλους των εφημερίδων και απασχόλησε για πολλούς μήνες μετά τη φαντασία του κόσμου.

Η Αλίσια παρέμεινε σιωπηλή – έκανε ωστόσο μια δήλωση. Έναν πίνακα. Τον ξεκίνησε όταν βγήκε από το νοσοκομείο και τοποθετήθηκε σε κατ' οίκον περιορισμό πριν από τη δίκη. Σύμφωνα με την ψυχιατρική νοσηλεύτρια που όρισε το δικαστήριο, η Αλίσια έτρωγε και κοιμόταν ελάχιστα – το μόνο που έκανε ήταν να ζωγραφίζει.

Συνήθως η Αλίσια προετοιμαζόταν βδομάδες ολόκληρες, ακόμα και μήνες, πριν ξεκινήσει έναν καινούριο πίνακα – κάνοντας αμέτρητα προσχέδια, αλλάζοντας πολλές φορές τη σύνθεση, δοκιμάζοντας διάφορα χρώματα και σχήματα. Ήταν μια μακρόχρονη κυοφορία που την ακολουθούσε ένας παρατεταμένος τοκετός, μια που τραβούσε πολύ

σχολαστικά την κάθε πινελιά. Τούτη τη φορά, ωστόσο, διαφοροποίησε τελείως τη δημιουργική διαδικασία της, ολοκληρώνοντας αυτό τον πίνακα μέσα σε λίγες μέρες μετά τη δολοφονία του άντρα της.

Και για τον περισσότερο κόσμο αυτό ήταν αρκετό για να την καταδικάσει. Το γεγονός ότι επέστρεψε στο ατελιέ τόσο σύντομα μετά τον θάνατο του Γκάμπριελ πρόδιδε μια ασυνήθιστη αναισθησία. Την τερατώδη έλλειψη μεταμέλειας μιας ψυχρής φόνισσας.

Πιθανώς. Ας μην ξεχνάμε όμως ότι ενώ η Αλίσια Μπέρενσον μπορεί να είναι δολοφόνος, ήταν επίσης και ζωγράφος. Για μένα τουλάχιστον, ήταν απόλυτα λογικό να πιάσει τα πινέλα και τις μπογιές της και να εκφράσει στο καναβάτσο τα περίπλοκα συναισθήματά της. Δεν είναι να απορεί κανείς που, για μια φορά, ζωγράφισε με τόση ευκολία· αν θεωρήσουμε τη θλίψη ευκολία.

Ο πίνακας ήταν μια αυτοπροσωπογραφία. Ο τίτλος του βρισκόταν στην κάτω αριστερή γωνία, γραμμένος με γαλάζια ελληνικά γράμματα.

Μια λέξη:

ΑΛΚΗΣΤΗ

Η ΑΛΚΗΣΤΗ ΕΙΝΑΙ η ηρωίδα ενός αρχαίου ελληνικού μύθου. Μίας θλιβερής ερωτικής ιστορίας. Η Άλκηστη θυσιάζει εκούσια τη ζωή της για χάρη του άντρα της, του Άδμητου, και πεθαίνει στη θέση του όταν δεν δέχεται κανείς άλλος. Είναι ένας μύθος περί αυτοθυσίας που σου προκαλεί ταραχή, και δεν καταλάβαινα τι σχέση είχε με την κατάσταση της Αλίσια. Το πραγματικό νόημα αυτού του υπαινιγμού παρέμεινε άγνωστο για αρκετό καιρό. Όσπου, μια μέρα, βγήκε στο φως η αλήθεια...

Βιάζομαι, όμως. Προτρέχω. Πρέπει να ξεκινήσω από την αρχή και να αφήσω τα γεγονότα να μιλήσουν από μόνα τους. Δεν είναι σωστό να τα χρωματίσω, να τα διαστρεβλώσω ή να πω ψέματα. Θα προχωρήσω βήμα βήμα, αργά και προσεκτικά. Μα από πού να αρχίσω; Θα έπρεπε να συστηθώ, αλλά ίσως όχι ακόμη· εξάλλου, δεν πρωταγωνιστώ εγώ σε αυτή την ιστορία. Είναι η ιστορία της Αλίσια Μπέρενσον, άρα πρέπει να αρχίσω από αυτή – και την *Άλκηστη*.

Ο πίνακας είναι μια αυτοπροσωπογραφία. Απεικονίζει την Αλίσια στο ατελιέ της μετά τον φόνο, να στέκεται μπροστά στο καβαλέτο της κρατώντας ένα πινέλο. Είναι γυμνή. Το σώμα της παρουσιάζεται με κάθε ανελέητη λεπτομέρεια:

τα μακριά κόκκινα μαλλιά της πέφτουν πάνω στους κοκαλιάρικους ώμους της, οι γαλάζιες φλέβες διακρίνονται κάτω από το διάφανο δέρμα, έχει πρόσφατες ουλές στους καρπούς της. Ανάμεσα στα δάχτυλά της βρίσκεται ένα πινέλο. Στάζει κόκκινη μπογιά – ή μήπως είναι αίμα; Μοιάζει να ζωγραφίζει, κι όμως το καναβάτσο είναι κενό σαν την έκφρασή της. Το κεφάλι της είναι στραμμένο πάνω από τον ώμο της και το βλέμμα της καρφωμένο πάνω μας. Με στόμα εκτεθειμένο, χείλη μισάνοιχτα. Βουβή.

Στη διάρκεια της δίκης, ο Ζαν-Φελίξ Μαρτέν, ο διευθυντής της μικρής γκαλερί στο Σόχο που εκπροσωπούσε την Αλίσια, πήρε την αμφιλεγόμενη απόφαση, που πολλοί τη θεώρησαν παρατραβηγμένη και μακάβρια, να εκθέσει την *Άλκηστη*. Το γεγονός ότι η ζωγράφος βρισκόταν εκείνη την εποχή στη φυλακή για τον φόνο του άντρα της σήμαινε ότι σχηματίζονταν ουρές στην είσοδο, για πρώτη φορά στη μακρόχρονη ιστορία της γκαλερί.

Στάθηκα στη σειρά μαζί με τους άλλους λάγνους φιλότεχνους, περιμένοντας κοντά στα κόκκινα φώτα νέον του σεξ-σοπ που βρισκόταν ακριβώς δίπλα. Ένας ένας μπήκαμε μέσα. Μόλις περάσαμε την είσοδο, μας οδήγησαν προς τον πίνακα, σαν το ενθουσιώδες πλήθος σ' ένα πανηγύρι που διασχίζει ένα στοιχειωμένο σπίτι. Κάποια στιγμή βρέθηκα πρώτος στην ουρά – και είδα την *Άλκηστη*.

Κοίταξα με ένταση τον πίνακα, καρφώνοντας το βλέμμα στο πρόσωπο της Αλίσια, προσπαθώντας να ερμηνεύσω τη ματιά της, πασχίζοντας να καταλάβω – μα το πορτρέτο με απηφούσε. Η Αλίσια με κοίταζε κι αυτή – μια ανέκφραστη μάσκα–, ανεξιχνίαστη, αδιαπέραστη. Ήταν αδύνατο να μαντέψω κάποια αθώτητα ή ενοχή στην έκφρασή της.

Άλλοι άνθρωποι το έβρισκαν πιο εύκολο.

«Σκέτη κακία», ψιθύρισε η γυναίκα πίσω μου.

«Όντως», συμφώνησε η συντροφιά της. «Μια ψυχρή μέγαιρα».

Λίγο άδικο, συλλογίστηκα, μια που δεν είχε αποδειχτεί ακόμη η ενοχή της Αλίσια. Στην πραγματικότητα, όμως, η κατάληξη ήταν προκαθορισμένη. Τα σκανδαλοθηρικά έντυπα την είχαν ήδη χαρακτηρίσει ως την κακιά της υπόθεσης από την πρώτη στιγμή: μια μοιραία γυναίκα, μια μαύρη χήρα. Ένα τέρας.

Τα όποια γεγονότα ήταν πολύ απλά: η Αλίσια βρέθηκε μόνη με το πτώμα του Γκάμπριελ· μόνο τα δικά της δακτυλικά αποτυπώματα υπήρχαν πάνω στο όπλο. Δεν υπήρξε ποτέ η παραμικρή αμφιβολία ότι σκότωσε τον Γκάμπριελ. Το γιατί τον σκότωσε, από την άλλη μεριά, παρέμενε μυστήριο.

Ο φόνος συζητήθηκε στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και διατυπώθηκαν διάφορες θεωρίες στα έντυπα, και στο ραδιόφωνο, και στις πρωινές τηλεοπτικές εκπομπές. Εμφανίστηκαν ειδικοί για να εξηγήσουν, να καταδικάσουν, να δικαιολογήσουν τις πράξεις της Αλίσια. Σίγουρα πρέπει να είχε πέσει θύμα οικογενειακής βίας και η υπομονή της να εξαντλήθηκε προτού τελικά εκραγεί. Μια άλλη θεωρία έκανε λόγο για σεξουαλικό παιχνίδι με άσχημη κατάληξη – ο σύζυγος δεν βρέθηκε δεμένος; Μερικοί υποψιάζονταν πως η Αλίσια οδηγήθηκε στον φόνο από ντεμοντέ ζήλια – μήπως υπήρχε κάποια άλλη γυναίκα; Στη δίκη, όμως, ο αδελφός του Γκάμπριελ τον περιέγραψε σαν αφοσιωμένο σύζυγο, βαθιά ερωτευμένο με τη γυναίκα του. Άραγε το κλειδί ήταν τα χρήματα; Η Αλίσια δεν κέρδιζε πολλά από τον θάνατό του· εκείνη ήταν η πλούσια, έχοντας κληρονομήσει τον πατέρα της.

Συνεχίστηκαν, λοιπόν, οι ατέλειωτες πιθανολογίες – χωρίς απαντήσεις, απλώς με περισσότερες ερωτήσεις– σχετικά με τα κίνητρα της Αλίσια και την επακόλουθη σιωπή της. Για ποιο λόγο αρνιόταν να μιλήσει; Τι σήμαινε αυτό; Έκρυβε κάτι άραγε; Προστάτευε κάποιον; Και αν ναι, ποιον; Και γιατί;

Εκείνη την εποχή θυμάμαι ότι σκεφτόμουν πως ενώ όλοι μιλούσαν, έγραφαν, επιχειρηματολογούσαν για την Αλίσια, στον πυρήνα όλου αυτού του ξέφρενου και πολύβουου σαματά υπήρχε ένα κενό – μια σιωπή. Μια σφίγγα.

Στη διάρκεια της δίκης, ο δικαστής σχημάτισε αρνητική εντύπωση από την επίμονη άρνηση της Αλίσια να μιλήσει. Οι αθώοι, επισήμανε ο δικαστής Άλβερστον, είχαν την τάση να δηλώνουν την αθωότητά τους ηχηρά – και συχνά. Η Αλίσια όχι μόνο παρέμενε σιωπηλή, αλλά δεν έδειχνε και κανένα ορατό σημάδι μεταμέλειας. Δεν έκλαψε ούτε μια φορά σ' όλη τη δίκη –κάτι που ανέφεραν πολλές φορές οι δημοσιογράφοι– και το πρόσωπό της ήταν ασάλευτο, αναίσθητο. Παγερό.

Η υπεράσπιση δεν είχε πολλές επιλογές πέρα από το να επικαλεστεί μειωμένη ικανότητα καταλογισμού. Η Αλίσια είχε ψυχολογικά προβλήματα, ισχυρίστηκαν οι συνήγοροι, από τα παιδικά της χρόνια ακόμα. Ο δικαστής απέρριψε ως διαδόσεις πολλούς από τους ισχυρισμούς – μα τελικά τον έκανε να αλλάξει γνώμη ο καθηγητής Λάζαρος Διομήδης, καθηγητής Ιατροδικαστικής Ψυχολογίας στο Ιμπήριαλ Κόλετζ και κλινικός διευθυντής του Γκρόουβ, μιας ψυχιατρικής μονάδας υψηλής ασφαλείας στο βόρειο Λονδίνο. Ο καθηγητής Διομήδης υποστήριξε ότι η άρνηση της Αλίσια να μιλήσει ήταν από μόνη της απόδειξη βαθιάς ψυχικής συντριβής – και η ποινή της θα έπρεπε να είναι ανάλογη.

Αυτός ήταν ένας μάλλον έμμεσος τρόπος για να δηλώσει κάτι που δεν αρέσει στους ψυχιάτρους να λένε ωμά:

Ο Διομήδης έλεγε πως η Αλίσια ήταν τρελή.

Ήταν η μοναδική εξήγηση που έβγαζε κάποιο νόημα: Για ποιο άλλο λόγο να δέσει τον άντρα που αγαπούσε σε μια καρέκλα και να τον πυροβολήσει στο πρόσωπο από τόσο κοντινή απόσταση; Κι ύστερα να μην εκφράσει καμιά μεταμέλεια, να μη δώσει την παραμικρή εξήγηση, να μη μιλήσει καν; Έπρεπε να είναι τρελή.

Οπωσδήποτε.

Τελικά, ο δικαστής Άλβερστον δέχτηκε την αιτιολογία της μειωμένης ικανότητας καταλογισμού και συμβούλεψε τους ενόρκους να ακολουθήσουν το παράδειγμά του. Στη συνέχεια η Αλίσια μεταφέρθηκε στο Γκρόουβ – υπό την επίβλεψη του ίδιου καθηγητή Διομήδη, του οποίου η κατάθεση επηρέασε τόσο τον δικαστή.

Για να λέμε την αλήθεια, αν η Αλίσια δεν ήταν τρελή – αν δηλαδή η σιωπή της ήταν ψεύτικη, μια παράσταση για τους ενόρκους–, τότε τα είχε καταφέρει. Γλίτωσε την πολύχρονη φυλάκιση και, αν ανάρρωνε πλήρως, σε λίγα χρόνια θα μπορούσε να αποφυλακιστεί. Δεν ήταν πια καιρός να αρχίσει να υποδύεται πως είχε συνέλθει; Να ψελλίσει μερικές λέξεις εδώ κι εκεί, και μετά λίγες περισσότερες; Να δείχνει σιγά σιγά κάποια μεταμέλεια; Όμως όχι. Κυλούσαν οι βδομάδες, κυλούσαν οι μήνες, κι έπειτα πέρασαν τα χρόνια – κι η Αλίσια εξακολουθούσε να μη μιλάει.

Δεν υπήρχε παρά μόνο σιωπή.

Κι έτσι, μια που δεν υπήρξαν άλλες αποκαλύψεις, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης απογοητεύτηκαν κι έχασαν κάθε ενδιαφέρον για την Αλίσια Μπέρενσον. Εισχώρησε στις